

Factsheet Bedrijven/vestigingen

Inleiding

Dit factsheet geeft een beeld van het aantal (bedrijfs)vestigingen in Fryslân. Data zijn afkomstig uit het Friese vestigingen-en werkgelegenheidsregister (onderdeel van het landelijke LISA). Onder een vestiging wordt een locatie van een onderneming, instelling of zelfstandig beroepsbeoefenaar verstaan waarin of van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal 1 werkzaam persoon. Het register is door middel van een mutatie-abonnement gekoppeld aan het Handelsregister (NHR) van de Kamer van Koophandel. Het NHR is juridische registratie van bedrijven met hierin ook een veelvoud aan inschrijvingen zonder werkzame personen en meerdere inschrijvingen van eenzelfde bedrijf. In de Lisa registratie worden vestigingen volgens een vastgesteld protocol al dan niet opgenomen als actieve vestiging. Hiermee wordt voorkomen dat lege bv's opgenomen worden en een bedrijf niet bestaat uit meerdere ondernemingen op hetzelfde adres bestaat om zodoende een reëel beeld te kunnen geven van vestigingen en bedrijvigheid.

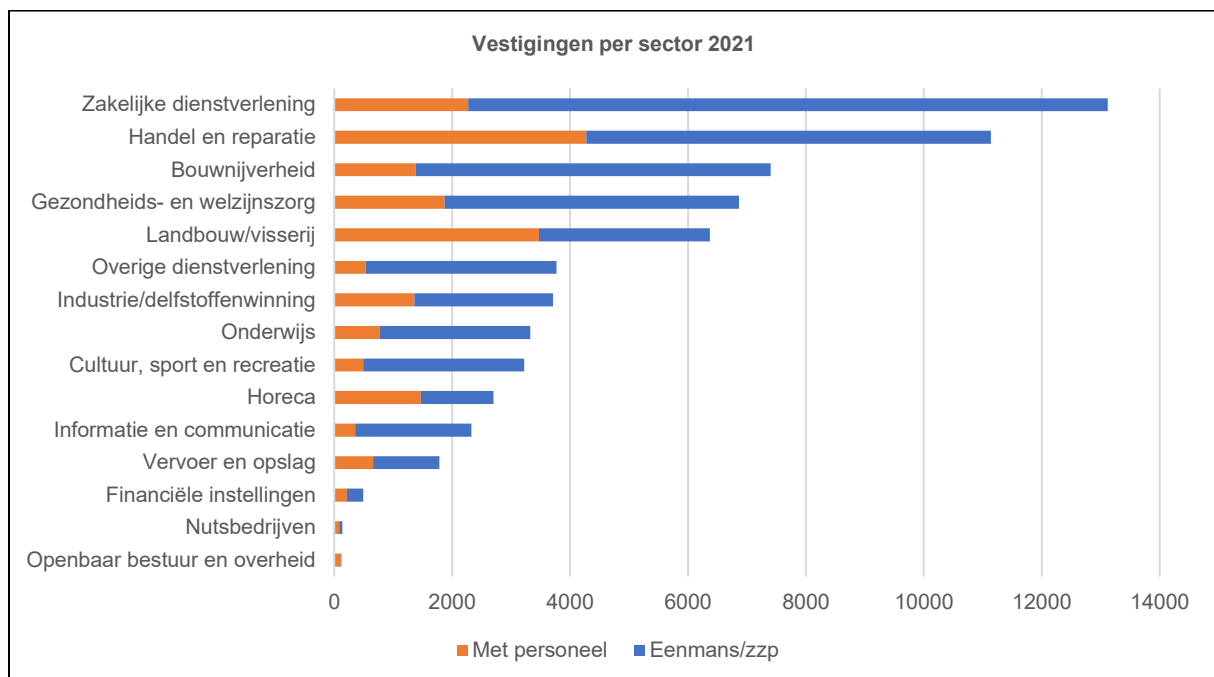
Laatste wijziging: 13-06-2022

Highlights

- *Fryslân telt 66.490 vestigingen. Tussen 2012 en 2021 nam het aantal eenpitters fors toe, terwijl het aantal vestigingen met personeel in loondienst afnam.*
- *Van alle Friese vestigingen valt 83% onder het MKB. In 2021 telde het Friese MKB 55.450 bedrijven, waaronder 39.140 eenpitters. Daarnaast telde Fryslân 57 bedrijven met meer dan 250 werknemers (grootbedrijven).*
- *De coronacrisis heeft vooralsnog niet geleid tot meer bedrijfsbeëindigingen.*

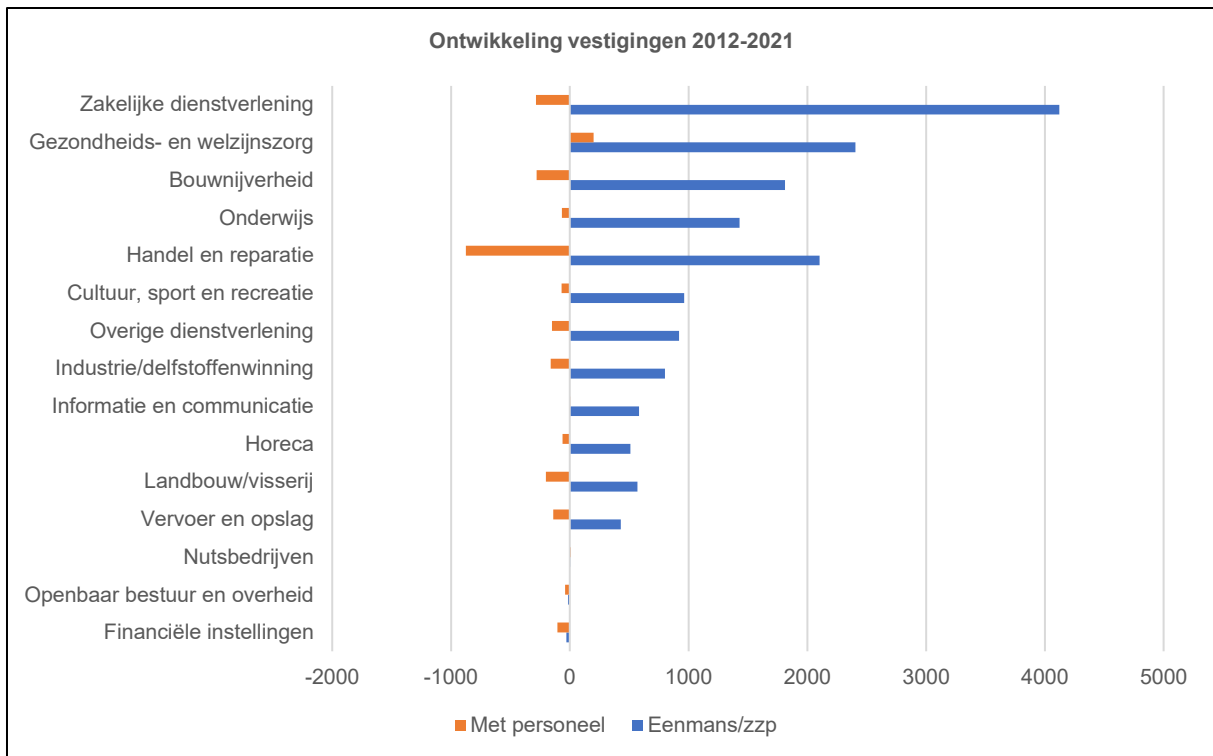
(bedrijfs)vestigingen per sector

April 2021 telde Fryslân 66.490 vestingen. De zakelijke dienstverlening en handelssector tellen de meeste vestingen. Ten opzichte van 2020 is het aantal vestingen met 4,8% gestegen. Fryslân telt 47.155 zogenaamde eenmansvestigingen, bestaande uit zzp'ers, freelancers en kleine zelfstandigen. Daarnaast telt de provincie 19.335 vestingen met minimaal twee werkzame personen. In de sectoren ICT, bouw, dienstverlening en cultuur/sport/recreatie is ruim acht op de tien bedrijven een eenmansvestiging. Het Midden en Kleinbedrijf (MKB) bestaat uit alle bedrijven tot 250 werknemers, zonder overheid, onderwijs, zorg, delfstoffenwinning en handel in onroerend goed. Van alle Friese vestingen valt 83% onder het MKB. In 2021 telde het Friese MKB 55.450 bedrijven, bestaande uit 39.140 eenmansvestigingen en 16.310 bedrijven met personeel. Naast het MKB telt het Friese bedrijfsleven 57 bedrijven met meer dan 250 werknemers, zogeheten grootbedrijven. Met een aandeel van 69% is het MKB en grootbedrijf samen goed voor ruim twee derde van de Friese werkgelegenheid.

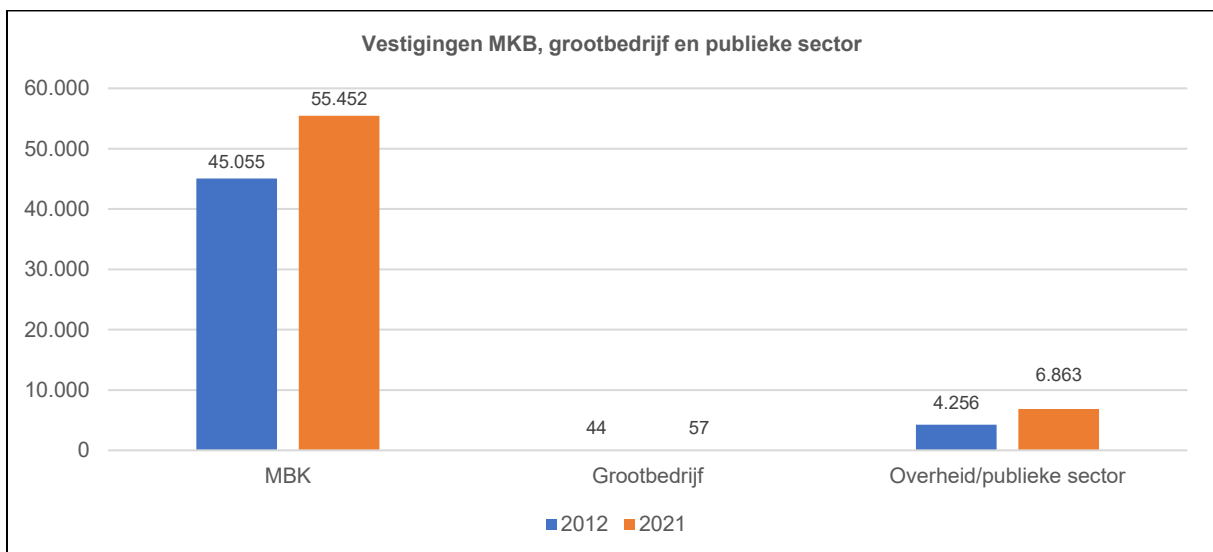
Figuur 1: Aantal vestingen per sector 2021. Bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister, provincie Fryslân 2021

In de afgelopen tien jaar is het totaal aantal vestingen in Fryslân met 28% toegenomen. Het aantal eenmansvestigingen nam met 16.610 toe, een groei van 54%. Het aantal vestingen met personeel nam daarentegen met 2.115 af, een krimp van 10,3%. In de zorg- en verzorgingssector groeide het aantal vestingen met personeel met 12%. De ICT en nutsbedrijven zijn met enkele vestingen toegenomen. De overige sectoren kennen een afname van vestingen met personeel in de afgelopen tien jaar.

Figuur 2: Ontwikkeling vestigingen per sector 2012-2021. Bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister, provincie Fryslân 2021

Absoluut gezien is de daling van vestigingen met personeel in de handelssector het grootst. Relatief gezien zijn in de financiële sector de meeste vestingen met personeel verdwenen. Ten opzichte van 2012 is het aantal financiële vestigingen met personeel met ruim een derde afgenomen. Dit is het gevolg van de sluiting van een groot aantal bankfilialen. In de afgelopen tien jaar groeide het aantal zelfstandige vestigingen gemiddeld jaarlijks met 4,9%, terwijl het aantal vestigingen met personeel jaarlijks gemiddeld met 1,9% afnam.

Figuur 3: Aantal vestigingen MKB, grootbedrijf en publieke sector 2012 en 2021. Bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister, provincie Fryslân 2021

In zijn totaliteit is het aantal MKB vestigingen met ruim 10.000 toegenomen in de afgelopen tien jaar. Het aantal bedrijven met meer dan 250 werkzame personen groeide met 13 naar een totaal van 57. Ook in de publieke sector nam het totaal aantal vestigingen toe. Tussen 2012 en 2021 groeide het aantal vestigingen in de publieke sector met 61%.

Top 10 groei aantal vestigingen naar SBI groepsindeling bedrijfsactiviteit 2012-2021

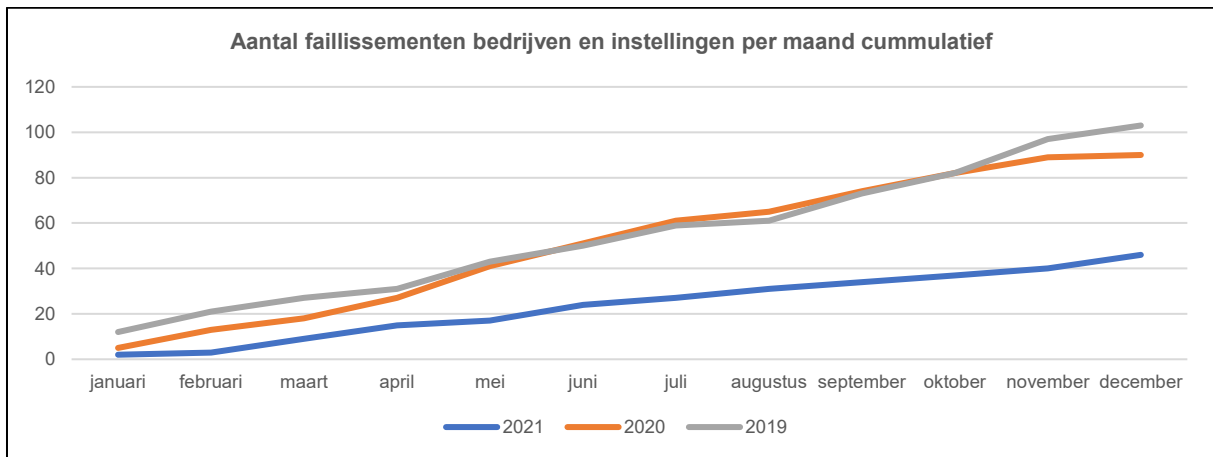
	SBI -groep	Vestigingen n 2021	Toename t.o.v. 2012
1	Detailhandel niet via winkel of markt	2.834	1.706
2	Overig onderwijs	2.713	1.410
3	Paramedische praktijken en overige gezondheidszorg	2.948	1.052
4	Maatschap. dienstverl. zonder overnachting (overige)	1.949	810
5	Kunst	2.277	806
6	Advisering op het gebied van management en bedrijfsvoering	2.986	779
7	Wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche	3.063	711
8	Industrieel ontwerp en vormgeving	903	645
9	Afwerking van gebouwen	2.097	611
10	Reparatie van producten van metaal, machines en apparatuur	602	428

Figuur 4: Tabel top 10 groei aantal vestigingen naar SBI groepsindeling bedrijfsactiviteit 2012-2021. Bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister, provincie Fryslân 2021

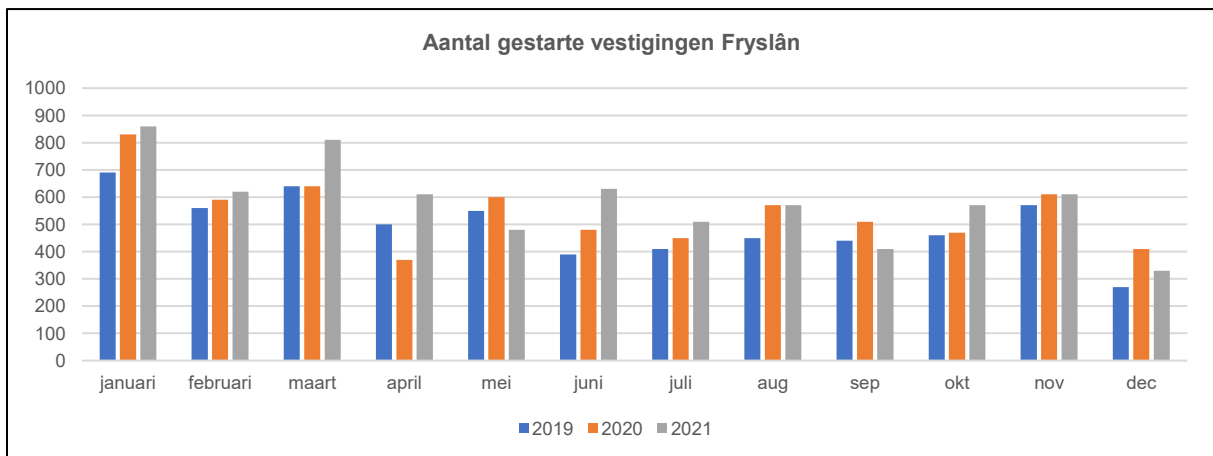
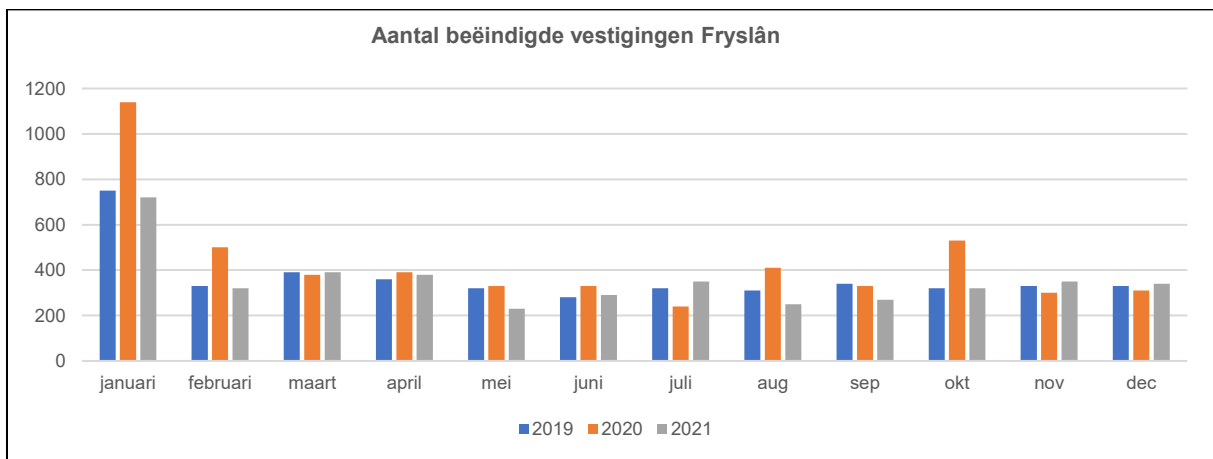
In de afgelopen tien jaar is de bedrijvigheid op het gebied van online detailhandel met 150% toegenomen. Hierbij gaat het grotendeels om eenmansvestigingen. Met name in coronatijd nam de online detailhandel een toevlucht. Ook het aantal eenmansvestigingen met een onderwijsactiviteit is ruim verdubbeld.

Vestigingendynamiek gedurende de Covid-19 crisis

Als gevolg van de coronacrisis werd een veelvoud aan bedrijfsbeëindigingen verwacht. Om die reden is de ontwikkeling hiervan gemonitord en gepubliceerd in de provinciale coronamonitor. De corona factsheet toont de ontwikkeling in de coronajaren 2020 en 2021 en vergelijkt deze met de cijfers pre-corona in 2019. Het CBS publiceert maandelijks cijfers over het aantal gerechtelijk uitgesproken faillissementen. Gerechtelijk uitgesproken faillissementen maken slechts een klein deel uit van het totaal aantal bedrijfsbeëindigingen. Ook zit er vaak enkele weken tussen een faillissementsaanvraag en uitspraak hiervan. Stichting LISA publiceerde maandelijks een benadering van de bedrijvendynamiek op basis van een modelmatige analyse van de bedrijvendynamiek in het KvK Handelsregister. De bedrijvendynamiek omvat grotere aantallen beëindigde vestigingen, aangezien bij slechts een klein deel van de beëindigde bedrijven sprake is van een faillissement.

Figuur 5: Aantal faillissementen bedrijven en instellingen per maand. Bron: CBS

Figuur 6/7: Bedrijvendynamiek gestarte en beëindigde vestigingen. Bron: LISA monitor vestigendynamiek, I&O Research

In de ontwikkeling van het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen is geen negatief effect van de coronacrisis waarneembaar. In 2021 telde Fryslân 46 gerechtelijk uitgesproken faillissementen, tegenover 90 in 2020. In het pre-coronajaar 2019 was er sprake van 103 faillissementen. Gelet op de totale bedrijvendynamiek qua aantal beëindigde en gestarte vestigingen is te zien dat corona nauwelijks van negatieve invloed is geweest op de bedrijvendynamiek. Alleen in augustus en oktober 2020 lag het aantal beëindigde vestigingen

hoger dan voor de crisis. In 2021 zijn er 18% meer nieuwe vestigingen gestart dan in 2019. Het aantal beëindigde vestigingen lag in 2021 5% lager dan in 2019. Bij ruim driekwart van de beëdigingen en starters gaat het om een zzp'er/eenmansvestiging. Het steunbeleid van de overheid heeft bedrijven in coronatijd overeind gehouden. Dit geldt ook voor bedrijven die in normale omstandigheid, dus zonder corona en overheidssteun, al minder levensvatbaar waren. Verwacht wordt dat nu de steunpakketten beëindigt zijn alsnog bedrijven genoodzaakt zijn de activiteiten te beëindigen. In de eerste vier maanden van 2022 ligt het aantal beëindigde vestigingen 9,5% hoger dan in vorig jaar.

Bronvermelding en meer informatie

- *Provinciaal vestigingen en werkgelegenheidsregister, provincie Fryslân 2021*
- *Landelijk vestigingen en werkgelegenheidsregister 2021, LISA 2021*
- *LISA monitor bedrijvendynamiek corona, I&O Research*
- *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)*